

የ ኮቪድ-19 ክትባቶች እንዴት ስነ-ተዋልዶላይ ተፅዕኖ ሊያደርጉ እንደሚችሉ ስጋቶች መኖራቸው የተለመደ ነው። የ Centers for Disease Control and Prevention (CDC፣ የበሽታ ቁጥጥር እና መከላከል ማዕከላት) አሁን ለማርገዝ የሚሞክሩትን ወይም ወደፊት ማርገዝ የሚችሉትን ጨምሮ ኮቪድ-19 ክትባቶችን ዕድሜያቸው 6 ወራት እና ከዚያ በላይ ለሆኑ ሁሉ ይመክራል። በአሁኑ ጊዜ የኮቪድ-19 ክትባቶችን ጨምሮ ማንኛቸውም ክትባቶች አሁንም ሆነ ወደፊት የመራባት ችግሮችን እንደሚያስከትሉ የሚያሳይ ምንም ማረጋገጫ የለም።

አንዳንድ አንባቢዎች ከዚህ ቀደም ከመራባት ጋር በተደረጉ ትግሎች፣ በቀለም ሰዎች ላይ በደረሰው የዘረኝነት አያያዝ ታሪካዊ ትራውማ፣ ወይም በሕክምና መስክ ውስጥ በሚከሰቱ የሴቶች/ትራንስ ወንድ እና ሴት/በጾታ የማይሰማሙ ሰዎች አጠቃላይ የጤና ቅሬታዎች ምክንያት በዚህ ሰነድ ውስጥ ለተካተቱት ርዕሰ ጉዳዮች ስሜታቸው ሊነካ ይችላል።

ስለ ኮቪድ-19 ክትባት እና ስለ ተዋልዶ ጤና ስለሚጠየቁ አንዳንድ የተለመዱ ጥያቄዎች መልስ ለማወቅ ከታች ይመልከቱ ።

ጥያቄ፡- ልጅ የመውለድ ችሎታዬ በኮቪድ-19 ክትባት ይጎዳል?

መልስ፡- በአሁኑ ጊዜ የኮቪድ-19 ክትባቶችን ጨምሮ ማናቸውም ክትባቶች በሴቶችም ሆነ በወንዶች ላይ የመራባት ችግር እንደሚያስከትሉ የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለም። ክትባቶቹ ኮሮናቫይረስን ለመዋጋት ከሰውነት በሽታ የመከላከል ስርዓት ጋር የሚሠሩ ሲሆን በስነ-ተዋልዶ አካላትም ላይ ጣልቃ አይገቡም። በኮቪድ-19 ክትባቶች ክሊኒካዊ መከራዎች እና ለመፀነስ በሚሞክሩ ባለትዳሮች ላይ በተደረገ ትልቅ ጥናት ውስጥ፣ የማርገዝ መጠን የኮቪድ-19 ክትባቶች ለሚወስዱት እና ክትባቶቹን ለማይወስዱት ተመሳሳይ ነበር። የኮቪድ-19 ክትባቶች ደህንነታቸው የተጠበቀ እና ውጤታማ ናቸው። [Centers for Disease Control and Prevention \(CDC\)](#)፣ [American College of Obstetricians and Gynecologists \(ACOG፣ የአሜሪካ የፅንሰና የማህፀን ሐኪሞች ኮሌጅ\)](#)፣ እና [Society for Maternal-Fetal Medicine \(SMFM፣ የእናቶች ማህበር -የፅንሰ መድሃኒት\)](#) ለአርጉዝ፣ ለሚያጠቡ ወይም ለማርገዝ ላሰቡ ሰዎች የኮቪድ-19 ክትባትን ይመክራሉ።

የኮቪድ ክትባት ለምን እንደሚመከር ከዶክተር LaSalle ለመስማት ይህንን ሊንክ ይጎብኙ፡- [ስነ-ተዋልዶ እና የኮቪድ-19 ክትባቶች - YouTube](#)

ጥያቄ፡- ክትባቱ የወር አበባ ዑደቴን ይለውጣል?

መልስ፡- ለኮቪድ-19 ክትባት ሰዎች የተወሰነ ክፍል ከተከተቡ በኋላ የወር አበባ ዑደታቸው ላይ ለውጦች መኖራቸውን፣ ለምሳሌ ረዘም ላለ ጊዜ የሚቆይ የወር አበባ፣ በወር አበባ መካከል አጭር ክፍተቶች መኖር ወይም ከወትሮው የበለጠ ከባድ ደም መፍሰስን ሪፖርት አድርገዋል። [በ 2022 በተደረገ ጥናት ውስጥ](#)፣ የወር አበባ ላይ እያሉ የኮቪድ-19 ክትባት የወሰዱ ሰዎች፣ በክትባታቸው ወቅት በወር አበባቸው ዑደት ላይ ከአንድ ቀን ያነሰ ጭማሪ እንዳሳዩ ተረጋግጧል። የአንድ ቀን ልዩነት በተለመደው የወር አበባ ዑደት መለያየት ውስጥ ነው። በወር አበባ ዑደት ውስጥ እነዚህ ሊከሰቱ የሚችሉ ጊዜያዊ ለውጦች ቢኖሩም፣ የኮቪድ-19 ክትባቶች የስነ-ተዋልዶ ችግርን እንደሚያስከትሉ የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለም። የዑደት ለውጥ የአቩሌሽን ጊዜን ሊለውጥ ይችላል። የተፈጥሮ የቤተሰብ ምጣኔ እና ሌሎች በዑደት ክትትል ላይ የተመሰረቱ ዘዴዎችን የሚጠቀሙ ሰዎች፣ አቩሌሽንን ለመለየት እና እርግዝናን ለማስወገድ/ለማቀድ የበለጠ ይከብዳቸዋል። ስለ ዑደት ለመወያየት እና ስለቤተሰብ ምጣኔ የበለጠ ለማወቅ ከአገልግሎት አቅራቢዎ ጋር ይነጋገሩ።

ጥያቄ፡- የኮቪድ-19 ክትባት የወሊድ መቆጣጠሪያን ሊጎዳ ይችላል?

መልስ፡- በ Planned Parenthood መሠረት፣ የኮቪድ-19 ክትባት የወሊድ መቆጣጠሪያን የበለጠ ወይም ያነሰ ውጤታማ እንደሚያደርግ የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለም። በአሁኑ ጊዜ ክትባቱን ከወሰዱ በኋላ የወሊድ መቆጣጠሪያቸው ሥራ ማቆሙን ከተከተቡ ሰዎች የተሰጠ ሪፖርት የለም። የወር አበባ ዑደት ለውጦች ሪፖርቶች ቢኖሩም፣ ይህ የአንድን ሰው የወሊድ መቆጣጠሪያ ሥራን አይጎዳም። ይህ የወር አበባ ዑደቶችን እና የአቩሌሽን ጊዜያትን ለመከታተል ችግር ሊፈጥር ይችላል፤ እንደ የወሊድ እውቀት ዘዴ ያሉ ተፈጥሯዊ የወሊድ መቆጣጠሪያዎችን የሚጠቀሙ ሰዎች የአቩሌሽን ጊዜያቸውን ማወቅ ሊከብዳቸው ይችላል። ግለሰቦች አቩሌሽናቸውን እንዲከታተሉ የሚያግዙ መሳሪያዎች አሉ። ስለ አማራጮች እና የበለጠ ለማወቅ ከአቅራቢዎ ጋር እንዲነጋገሩ ይመክራል።

ጥያቄ፡- ከትባቱ የወንድ ዘር ፈላሽ ላይ ተጽዕኖ አቅም ማነስን ሊያስከትል ይችላል?

መልስ፡-

የትኛውም ከትባቶች የኮቪድ-19 ከትባቶችን ጨምሮ የወንድ የመራቢያ አካላት ችግሮች ያለባቸውን በዚህ ጊዜ የመገዳት ወይም የአቅም የማነስ ችግር እንደሚፈጠር የሚያሳይ ምንም አይነት መረጃ የለም። [mRNA የኮቪድ-19 ከትባት በወሰዱ 45 ጤናማ ወንዶች](#) ላይ በቅርብ የተደረገ አነስተኛ ጥናት እንደ መጠን እና እንቅስቃሴ ያሉ ከከትባቱ በፊት እና በኋላ የነበሩ የወንድ የዘር ባህሪያትን ተመልክቷል። ተመራማሪዎቹ ከከትባት በኋላ በአነዚህ የወንድ ዘር ባሕርያት ላይ የነላ ለውጥ አላገኙም። በአማራጭ፣ [አንድ ጥናት](#) የኮቪድ-19 ኢንፌክሽን ከበሽታው በኋላ ለወንዶች እስከ 60 ቀናት ድረስ ከመውለድ ብቃት መቀነስ ጋር ሊያያዝ እንደሚችል አረጋግጧል። በማንኛውም በሽታ የሚመጣ ትኩሳት እና የተለመደው የኮቪድ-19 ምልክት፣ የወንድ የዘር ፍሬ ምርት ለአጭር ጊዜ እንዲቀንስ ሊያደርጉ ይችላሉ። ምንም እንኳን ትኩሳት የኮቪድ-19 ከትባት የጎንዮሽ ጉዳት ሊሆን ቢችልም፣ ከኮቪድ-ከትባት በኋላ ያለው ትኩሳት የወንድ የዘር ፍሬን እንደሚጎዳ የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለም። ተጨማሪ ስጋቶች ካሉዎት ከአቅራቢዎ ጋር ይነጋገሩ።

ጥያቄ፡- ከትባቱ የ IVF (In Vitro Fertilization) ህክምናዎችን ይጎዳል?

መልስ፡-

የኮቪድ-19 ከትባቱ በአይ IVF ህክምናዎች ውስጥ ባሉ ሰዎች ላይ ያሉትን ውጤቶች እንደሚጎዳ የሚጠቁም ምንም ማስረጃ የለም። ጥናቶች የኮቪድ-19 mRNA ከትባት በ IVF የሰኬት መጠኖች ላይ የሚያመጣውን ምንም ተጽዕኖ አላገኙም። አንድ [ጥናት](#) ከትባት የተከተቡ እና ያልተከተቡ ሲነጻጸሩ፣ ለአቫሪ ማነቃቂያ በሚሰጥ ምላሽ፣ በእንቁላል ጥራት፣ በፅንሰ እድገት ወይም በእርግዝና ውጤቶች ላይ ምንም የነላ ልዩነት አላገኘም። የኮቪድ-19 ከትባቶች ወሊድ ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ወይም ለመፀነስ ለሚታገሉት የበለጠ ችግር የሚፈጠሩ ሆነው አልተገኙም። እንደ ጉንፋን፣ ቴታነስ እና ዲፍቴሪያ ያሉ ብዙ ከትባቶች በእርግዝና ወቅት እና ከእርግዝና በፊት፣ በመደበኛነት ደህንነቱ በተረጋገጠ ሁኔታ ይሰጣሉ። የኮቪድ-19 ከትባት ለማርገዝ የሚሞከሩትንም ጨምሮ ዕድሜው 6 ወራት እና ከዚያ በላይ ላለ ለማንኛውም ሰው የሚመከር ነው።

ጥያቄ፡- የኮቪድ-19 ከትባት የፅንሰ መጨንገፍን ሊያስከትል ይችላል?

መልስ፡-

አይ፡ የኮቪድ-19 ከትባት ከእርግዝና በፊት፣ በእርግዝና ወቅት እና በኋላ ደህንነቱ የተጠበቀ ነው። የኮቪድ-19 ከትባቶችን መውሰድ የፅንሰ መጨንገፍ አይጋን እንደሚጨምር የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለም። ለኮቪድ-19 በተከተቡ ሰዎች ላይ ከፍ ያለ የፅንሰ መጨንገፍ አልተገኘም። ሰዎች ከሚያስበት በላይ የፅንሰ መጨንገፍ መጠን ከፍ ያለ ሲሆን፣ ከ [10 እስከ 20 በመቶ የሚሆነው እርግዝና](#) በፅንሰ መጨንገፍ ያበቃል። አንዳንድ የተከተቡ ሰዎች የፅንሰ መጨንገፍ ሊያጋጥሟቸው ይችላል፣ ነገር ግን ይህ ከከትባቱ ጋር የተገናኘ አይደለም - የከትባት ሁኔታ ምንም ይሁን ምን የፅንሰ መጨንገፍ ሊከሰት ይችላል። በእርግጥ በእርግዝና መጀመሪያ ላይ ከባድ የኮቪድ-19 ኢንፌክሽን ያጋጠማቸው ሰዎች የፅንሰ መጨንገፍ እድላቸው ከፍ ያለ ነው። ከትባቱ ለእርስዎ እና ለልጅዎ ምርጥው የኮቪድ-19 መከላከያ ነው።

የመረጃ ምንጮች

Centers for Disease Control and Prevention, “COVID-19 Vaccines for People Who Would Like to Have a Baby”. 2022. አንላይን በዚህ ይገኛል፡- [COVID-19 Vaccines for People Who Would Like to Have a Baby | CDC](#)

American College of Obstetricians and Gynecologists, ‘COVID-19 Vaccination Considerations for Obstetric-Gynecologic Care’. 2022. አንላይን በዚህ ይገኛል፡- [COVID-19 Vaccination Considerations for Obstetric–Gynecologic Care | ACOG](#)

World Health Organization, “Questions and Answers: COVID-19 vaccines and pregnancy.” 2022. አንላይን በዚህ ይገኛል፡- [Questions and Answers: COVID-19 vaccines and pregnancy \(who.int\)](#)

Mount Sinai, “Large Study Provides Reassurance that COVID-19 Vaccination Does Not Affect Fertility or Early Pregnancy.” 2022. አንላይን በዚህ ይገኛል፡- [Large Study Provides Reassurance that COVID-19 Vaccination Does Not Affect Fertility or Early Pregnancy | Mount Sinai - New York](#)

በግል የሕክምና ውሳኔዎች ላይ ሁል ጊዜ ኪታመነው የጤና እንክብካቤ ባለሙያዎ ጋር ይማከሩ።

